

TOCH

TOPLUMSAL CİNSİYET VE
HUKUK ÇALIŞMALARI

**ADANA İLİNDE MAHKEMELERE YANSIYAN
CİNSEL ŞİDDET DOSYALARI RAPORU
(2020-2021)**

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar.....	2
Giriş.....	3
Yönetici Özeti.....	4
Tanımlar.....	6
1. Mahkeme Dosyalarına Erişim Süreci.....	10
2. Adana Barosu Tarafından 2020-2021 Tarihlerinde Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Yapılan CMK Görevlendirmeleri.....	11
3. Dosyalara İlişkin Tasnif Kriterleri.....	13
4. İçeriğine Ulaşılan Dosyaların İncelenmesi.....	14
5. Tasnif Dışı Dosyaların İncelenmesi.....	15
6. Kriterlere Uygun Dosyaların İncelenmesi.....	16
6.1. 18 Yaşını Doldurmuş Mağdurlara İlişkin Bilgiler.....	17
a. Mağdurlara İlişkin Genel Bilgiler.....	17
b. Sanıklara İlişkin genel Bilgiler.....	17
c. Suçun İşlenişine İlişkin genel Bilgiler.....	17
d. Yargı Sürecine İlişkin Genel Bilgiler.....	18
e. Kovuşturma Sürecinin Sona Ermesine İlişkin Genel Bilgiler.....	19
6.2. 18 Yaşından Küçük Mağdurlara İlişkin Genel Bilgiler.....	21
a. Mağdurlara İlişkin Genel Bilgiler.....	21
b. Sanıklara İlişkin genel Bilgiler.....	21
c. Suçun İşlenişine İlişkin genel Bilgiler.....	21
d. Yargı Sürecine İlişkin Genel Bilgiler.....	22
e. Kovuşturma Sürecinin Sona Ermesine İlişkin Genel Bilgiler.....	24
7. Değerlendirme.....	25

KISALTMALAR

TCK	:Türk Ceza Kanunu
CMUK	:Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu
CMK	:Ceza Muhakemesi Kanunu
UYAP	:Ulusal Yargı Ağı Projesi
BAM	:Bölge Adliye Mahkemesi
ÇÜ	:Çukurova Üniversitesi
ÇİM	:Çocuk İzlem Merkezi
HAGB	:Hükmün açıklanmasının geri bırakılması
ATK	:Adli Tıp Kurumu
AGO	:Adli Görüşme Odası

GİRİŞ

Grubumuz Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk Çalışmaları Grubu adıyla çalışmalarına devam etmektedir. Hedefimiz, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı ayrımcılığı ortadan kaldırmaya yönelik çalışmaları takip ederek yargıdaki ayrımcılığı ve cinsiyetçi dili açığa çıkarmak ve bu konuda farkındalık yaratarak yargıyı dönüştürmektir.

Çalışmalarımız süresince tutanaklar, bilirkişi raporları, yerel mahkeme ve kanun yolu kararları gibi dosya kapsamında yer alan tüm bilgi ve belgeler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Fiilin meydana gelişinden mağdurların yargı mekanizmasını işletmesine, yargılamanın başlamasından kararın kesinleşmesine kadar geçen süreç içerisinde yargı görevlerinin ve öznelerin yaklaşımları, dili, beyanları gibi ayrımcı ve cinsiyetçi tutumlar açığa çıkarılarak çalışmamız içerisinde değerlendirilmiştir.

Ayrımcılıkla mücadele etmek ve değişime katkı sağlamak amacıyla yargının kadınlara ve çocuklara ne şekilde yaklaştığı konusunda istatistiksel veri oluşturmak gerekmektedir. Bu çalışmaların en önemli ayağı, kadın ve çocuk mağdurlara yönelen suçlara ilişkin verilerin sağlıklı şekilde toplanarak hazırlanan raporlardır. Çalışmalarımızın konusunu Adana ilinde meydana gelen fiiller oluşturmaktadır. Raporları oluşturduğumuz bu süreçte Adana Barosu Yönetim Kurulu ve Adana Barosu Kadın Hakları Merkezi'nde görev yapan meslektaşlarımızın önemli ölçüde katkısı bulunmaktadır.

Eldeki bu rapor, grubumuzun hazırlamış olduğu üçüncü rapor olarak paylaşıma açılmıştır. İlk raporumuzun konusunu 2015-2020 yılları arasında Adana ilinde mahkemelere yansıyan kadın cinayeti dosyaları, ikinci raporumuzun konusunu ise 2015-2020 yılları arasında Adana ilinde mahkemelere yansıyan kadınlara ve kız çocuklarına yönelik kasten yaralama dosyaları oluşturmaktadır. Üçüncü raporumuzun konusunu ise 2020-2021 yılları arasında Adana ilinde mahkemelere yansıyan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin dosyalar oluşturmaktadır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet biçimlerinden biri olarak karşımıza çıkan ve erkek egemen sistemde kadınlara yönelik ayrımcılığın en yaygın uygulama alanlarından biri olan cinsel şiddet, “münferit” veya “tesadüf” değil, sistematik erkek şiddetidir. Yasa koyucu ve uygulayıcılarının çoğunlukla erkek olduğu bir ülkede cinsel dokunulmazlığa yönelik suç dosyalarında cinsiyet ayrımcı yaklaşımlardan uzak durulmadığı, cinsel şiddete maruz kalan kadınların hayatlarının yargılandığı, kadınların bu süreç boyunca ikincil mağduriyete yol açan yaklaşımlarla karşı karşıya bırakıldığı bir yargı pratiği söz konusudur. Bu problem ancak cinsiyetçi yaklaşımdan uzak uygulamalar ve yasal boşlukların kadınlar lehine yapılacak düzenlemelerle doldurulmasıyla aşılabacaktır. Yürürlükte olduğu süreçte uygulama alanı bulunamayan, ancak devletlere şiddetle mücadelede etkili politikalar üreterek kadınları her türlü şiddete karşı korumak ve kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddeti önlemek, kovuşturmak ve ortadan kaldırmak gibi yükümlülükler yükleyen İstanbul Sözleşmesinin kadınlar için hayati önemi hatırlanmalıdır. TOCH olarak, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadelenin, tüm şiddet biçimlerini kapsamı gerektiğinden hareketle, kadınlara yönelen, kasten öldürme ve kasten yaralama dosyaları dışında cinsel dokunulmazlığa karşı uygulanan şiddet biçimleri de grubumuzca üzerinde çalışılması gereken bir konu olarak değerlendirilmiş ve bu rapor hazırlanmıştır.

Toplumsal cinsiyet temelli algı ve önyargılarla, kadınları belirli kalıplara ve rollere göre davranmaya zorlayan ataerkil sistem, erkeğe sınırsız bir özgürlük alanı tanımaktadır. Toplumun kadına yüklediği roller, normlar henüz daha çocuk yaşta iken erkek çocuk-kız çocuk ayrımıyla kendini göstermeye başlamaktadır. Bunun bir uzantısı olarak, cinsel şiddete maruz bırakılanların genellikle kadınlar ve kız çocuklarının olduğu somut bir gerçekliktir. Cinsel dokunulmazlığa yönelik suçlarla ilgili incelemelerde, hayatlarının yargılanacağı ve failerin cezasızlıkla ödüllendirileceği korkusuyla ve adaletin sağlanacağına ilişkin güvensizlikleri nedeniyle kadınların şikayet oranlarının oldukça düşük olduğu ve bu nedenle, cinsel şiddet vakalarının genellikle yargıya yansımadağı, ceza hukukunda siyah/karanlık sayılar olarak bilinen, suçun görünmeyen ve yargıya intikal etmeyen kısmının arttığı düşünülmektedir. Yargıya yansıyan bölümünde ise cinsel suçlar konusunda yeterli ve güvenilir veri bulunmamaktadır. Bu çalışmayı yapmamızın öncelikli amacı; yargıya yansıyan kadarıyla cinsel suçlara yönelik güvenilir veri oluşturmaktır.

Kadınlara yüklenen ve kadın bedeni ile bağdaştırılan cinsellik, namus gibi kavramlar sürekli olarak kadınlara ne yapmaları ya da yapmamaları gerektiği, nasıl makbul kadın olunacağı üzerinden kullanılmakta ve toplumsal cinsiyete dayalı baskı unsuru olmaktadır. Cinsiyetçi önyargıların yargı mekanizmalarından sıyrılamamış olması nedeniyle, yargılaması yapılan cinsel suçlara ilişkin herhangi bir olayda kadınların alkollü olması, daha önceden cinsel birlikteliklerinin olması, gece vakti dışarıda olması,

fail ile duygusal birliktelik yaşaması, yalnız kalması, giyimi gibi birçok konu şiddete maruz kalan kadın aleyhine yorumlanarak, şiddet faillerinin cezasız bırakılmasına gerekçe yapılmaktadır. Yargı özneleri şahsi, ataerkil düşüncelerini yargılamanın dışında bırakamadığından objektif bir sonuca ulaşılması ne yazık ki genellikle mümkün olmamaktadır. Kadının beyanının esas alınması konusu her yönden saldırıya maruz kalmakta ve bu durum yargıyı artık kadının hiçbir beyanına itibar etmemeye kadar götürmektedir. Cinsel şiddet fiiline ilişkin sürekli bir tanık arayışı, rapor alma, muayene gibi gerekli işlemlerin zamanında yapılmaması bunun sonucu olarak da faillerin cezasız kalması günümüz yargılama sisteminin tek cümlede özetidir. Yargılama sırasında gerekli işlemler yapılmamakta, deliller toplanmamakta, mağdurların beyanları ve talepleri dikkate alınmamakta ve yargılama sonunda tüm bunlar gerekçe gösterilerek delillerin yetersiz olduğuna ve sanıkların şüpheden yararlanacağına karar verilmektedir.

Ceza hukuku diline bakıldığında yapılan değişikliklerin hala yargıya yansımadağı görülmektedir. Daha öncesinde örnek olarak “adam öldürme” diye adlandırılan suç tipi daha sonra “kasten öldürme” olarak düzenlenmişse de yargının genel olarak aynı dili kullanmayı sürdürdüğü görülmüştür. Yine rapor konumuz açısından değerlendirildiğinde “ırza geçme, ırza tasaddi” gibi nitelendirmeler geride bırakılarak “cinsel saldırı, cinsel istismar” şeklinde suç tanımlarının kullanıma geçilmişse de savcıların ya da hakimlerin olayı tanımlarken ırzına geçme, tecavüz etme şeklinde nitelendirdikleri, hukuk dilinin tam yerleşmediği de görülmektedir. Bunun yanı sıra yine ceza hukukunda hak ihlaline maruz kalanı ifade eden ve tüm metinlerde geçen “mağdur” sıfatı, tarafı kadın olan dosyalarda değiştirilerek “mağdure” olarak kullanılmaktadır. Bu kullanıma dikkat çekmek istememizin nedeni; yargılama dilinin ve hukuk sisteminin eril yapıda olması, bununla birlikte yargılamayı devlet ile fail arasında gören yargılama anlayışının bulunmasıdır. Aslında bu dili kullanarak mahkemeler bir yönüyle eril anlayışı tekrar ortaya koymuş olmaktadır.

Tüm bu eşitsizlik ve ataerkil yapı dikkate alınarak cinsel suçlar tamamiyle yeniden değerlendirilmeli ve verilerin sağlıklı toplanarak analizlerinin oluşturulması gerekmektedir. Bizler aşağıda ayrıntıları yer alan bu raporu toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı ayrımcılıkla ve cinsiyetçi dil ile mücadeleye destek olması amacıyla kamuoyuyla paylaşıyoruz.

TANIMLAR

TÜRK CEZA KANUNU

5237 sayılı ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenleyen kanundur.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNU

5271 sayılı ceza muhakemesinin nasıl yapılacağı hususundaki kurallar ile bu sürece katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülüklerini düzenleyen kanundur.

6284 SAYILI KANUN

Şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenleyen Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

CEZA MUHAKEMESİ UYGULAMA SERVİSİ

Ceza Muhakemesi Kanununda yer alan zorunlu müdafilik sisteminin barolar tarafından yerine getirilebilmesi için her baronun bünyesinde kurulan merkez veya kurullardır.

BAKANLIK

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nı ifade eder.

SORUŞTURMA

Suçun işlenildiğinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen süreci ifade eder.

KOVUŞTURMA

İddianamenin kabulü ile başlayıp kararın kesinleşmesine kadar geçen süreci ifade eder.

ŞÜPHELİ

Soruşturma aşamasında suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder.

MÜŞTEKİ

İşlenen fiil nedeniyle şikayet hakkını kullanan kişiyi ifade eder.

SANIK

Kovuşturma aşamasında suç işlediği gerekçesiyle hakkında yargılama yapılan kişiyi ifade eder.

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK

Fiil tarihi itibarıyla 18 yaşını doldurmamış ve suç şüphesi altında bulunan kişiyi ifade eder.

MAĞDUR

Suçun konusu fiile maruz kalan kişiyi ifade eder.

KATILAN

Kovuşturma aşamasında suçtan zarar gören sıfatı nedeniyle davaya katılma hakkı verilen gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder. Bu sığata sahip kişiler yargılamayı takip edebilir, talepte bulunabilir ve nihai karara karşı kanun yoluna başvurabilir.

MÜDAFİ

Şüpheli veya sanığın yargılama sırasında avukatlığını yürüten kişiyi ifade eder.

VEKİL

Mağdur, müşteki, suçtan zarar gören veya katılanın avukatlığını yürüten kişiyi ifade eder.

DERDEST

Yargılaması devam eden dosyayı ifade eder. Dosyanın henüz kesinleşmediği anlamına gelir.

TAKDİRİ İNDİRİM

TCK Madde 62’de düzenlenmiş olup sanık hakkında cezada indirim yapılmasını gerektiren düzenlemeyi ifade eder.

ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI

TCK Madde 103'te yer alan ve mağduru çocuk olan kişilere karşı işlenen cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin düzenlemeyi ifade eder.

CİNSEL SALDIRI

18 yaşını doldurmuş mağdurlara rızası dışında yönelen cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin düzenlemeyi ifade eder.

REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ

Rızası dahilinde 15 yaşını doldurmuş mağdurlarla cinsel ilişkide bulunulmasıyla ilgili düzenlemeyi ifade eder.

NİTELİKLİ HAL

Kanunda tanımlanan suça ilişkin daha az ya da daha fazla ceza verilmesini gerektiren düzenlemeleri ifade eder.

SOSYAL ÇALIŞMA GÖREVLİSİ

Yargılamada yer alan, psikolojik danışmanlık ve rehberlik, psikoloji, sosyal hizmet alanlarında eğitim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını ifade eder.

HAKSIZ TAHRİK İNDİRİMİ

TCK Madde 30'da yer alan, haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimsenin cezasında yapılan indirimi ifade eder.

HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI

CMK Madde 231'de yer alan, şartları oluşması halinde sanık hakkında verilen hükmün açıklanmamasını ve sanığın belli bir süreyle denetime tabi tutulmasını, denetim sürecinde sanığın kasten başkaca bir suç işleyip işlememesine bakılarak sürecin devam ettirilmesine ilişkin düzenlemeyi ifade eder.

ERTELEME

Şartları oluşması halinde sanık hakkında verilen cezanın infazına başlanılmamasını ve sanığın belli bir süreyle denetime tabi tutulmasını, denetim sürecinde şartların sağlanması halinde süreç sonucunda cezanın infaz ilişkin düzenlemeyi ifade eder.

ADLİ PARA CEZASI

TCK'ye göre suç karşılığında öngörülen bir yaptırım türüdür. TCK'de herhangi bir suçun karşılığı olarak hapis cezası, adli para cezası veya hapis cezası ile birlikte adli para cezasına hükmedilebilir.

DÜŞME KARARI

CMK Madde 223/8'de yer alan, kovuşturmayla ilişkin şartlardan birinin yokluğu halinde yargılama konusu olay hakkında verilen kararlardır.

BERAAT KARARI

CMK Madde 223/2'de yer alan, yargılama sonucunda sanık tarafından suçun işlendiğinin sabit olmaması, hukuka uygunluk nedenleri gibi gerekçelerin bulunması halinde sanık hakkında verilen kararlardır.

CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI KARARI

CMK Madde 223/3-4'te yer alan, sanık hakkında akıl hastalığı, yaş küçüklüğü gibi kusurluluğu ortadan haller gibi gerekçelerle verilen kararı ifade eder.

HATA

TCK Madde 30'da yer alan, suç ile alakalı olarak yanılğıya düşüp sanığın cezalandırılmaması, sanığın cezasında indirimle gidilmesi gibi sonuçları içeren, sanık hakkında lehe uygulama gerektiren bir düzenlemedir.

1. MAHKEME DOSYALARINA ERİŞİM SÜRECİ

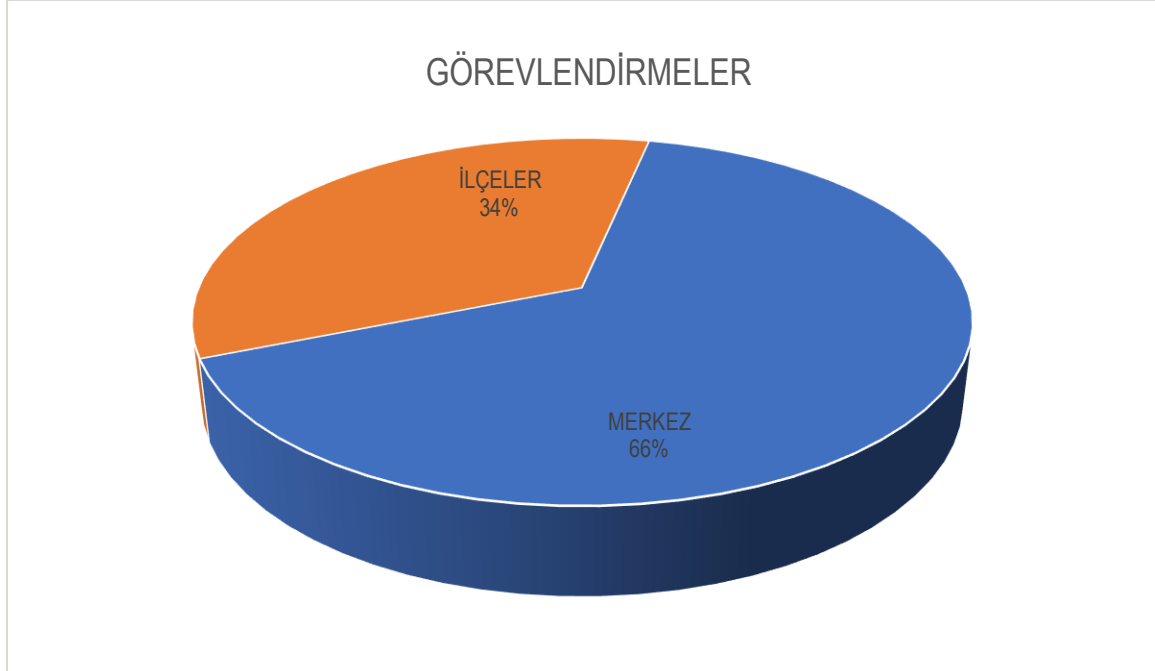
Raporu hazırlamak üzere rapora konu edilecek dosyaların listesi CMK uygulama servisinden alınmıştır. Listeleme yaparken 2020-2021 tarihleri arasında cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle mahkemeler tarafından avukat talep edilen dosyalar seçilmiştir. Listeleme işlemleri Adana Barosu CMK birimi tarafından yapılmıştır.

CMK servisinde çıkarılan listeler ham halde herhangi bir ayrıştırma yapılmadan tamamen cinsel suçlara ilişkin olarak çıkarılmıştır. Listeler arasından mağduru kadın ve faili erkek olan dosyalar seçilmiştir. Daha sonrasında listede yazan isimleriyle cinsel istismar ve cinsel saldırı dosyaları listeden ayrıştırılarak çıkarılmıştır. CMK servisinde alınan listede toplam 2647 görevlendirme bulunmaktadır. Yapılan görevlendirmelerin 1736'sı Adana merkezinde bulunmakta olup bu sayı toplam Ağır Ceza Mahkemesi ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinde yer alan dosyaların sayısıdır. Listeler hazırlanırken toplam 14 Ağır Ceza Mahkemesi bulunmaktadır. Adana Barosu Yönetim Kurulunca alınan kararla tüm Ağır Ceza Mahkemelerine dilekçe ile başvuru yapılması sağlanmış ve cinsel dokunulmazlığa karşı suç dosyasının bulunduğu tüm mahkeme kalemlerine ulaşılarak dosya evrakları talep edilmiştir. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinden dosya talebinde bulunulmamıştır. Listede dosyası bulunmayan sadece 1 mahkeme bulunmaktadır. Geri kalan 13 mahkemeden dosya örnekleri talep edilmiştir. Resmi yazıyla talep edilmesine rağmen bazı mahkemelerce taraf sıfatı olmaması, KVKK, iş yoğunluğu gibi nedenlerle dosya taleplerimiz karşılanmamıştır. Toplamda 5 mahkemeden dosya örnekleri alınabilmektedir.

Alınan dosyaların bir kısmında evrak eksikliği bulunması, bir kısmının derdest olması gibi sorunlarla karşılaşmıştır. Dosyalar talep edilirken duruşma zabıtları, bilirkişi raporları, iddianame, gerekçeli karar, kanun yoluna ilişkin karar ve kesinleşme şerhleri talep edilmiştir. Taleplerimize rağmen toplanan dosyalarda evrak eksiklikleri bulunmaktadır.

2. ADANA BAROSU TARAFINDAN 2020-2021 TARİHLERİNDE CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLARDA YAPILAN CMK GÖREVLENDİRMELERİ

Yukarıda da açıklamış olduğumuz üzere sistemde değişiklikler yapılmış ve bu değişiklikler 2020 itibarıyla sisteme işlenmiştir. Sistem değişikliği sonrasında filtreleme yöntemiyle 2020-2021 arasındaki cinsel dokunulmazlığa karşı suçlara ilişkin görevlendirmelerin listeleri alınmış ve incelemeler alınan bu dosyalar üzerinden yapılmıştır. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda toplam avukat görevlendirme sayısı 2647 olup il merkezindeki görevlendirme sayısı 1736'dır.

CMK sisteminde yapılan görevlendirmelerin merkez ve ilçelere göre dağılımı

Görevlendirmeler içerisinde Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nin alanına girip faili çocuk olan dosyalar değerlendirme kriterlerinde yer almadığından listeden çıkarılmıştır. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nin görev alanına giren görevlendirmeler çıkarıldıktan sonra kalan dosyalar ise suç tiplerine göre ayrıştırılmış, incelenmek üzere Cinsel İstismar ve Cinsel Saldırı suçlarındaki görevlendirmeler çıkarılmıştır. Ayrıştırmalar sonucunda incelemeye konu edilebilecek 396 dosya kalmıştır. 396 dosya içerisinde 82 dosyanın içeriğine ulaşılabilmüş ve bu dosyaların içerisinde failin kadın ya da çocuk olduğu

dosyalar, mağdurun erkek olduğu dosyalar, birden fazla yapılan görevlendirme dolayısıyla esasý aynı olan dosyalar, rapora konu suçla ilişkin olmayan dosyalar ve derdest olan dosyalar çıkarılmış geriye kalan 21 dosya üzerinde inceleme yapılmıştır.

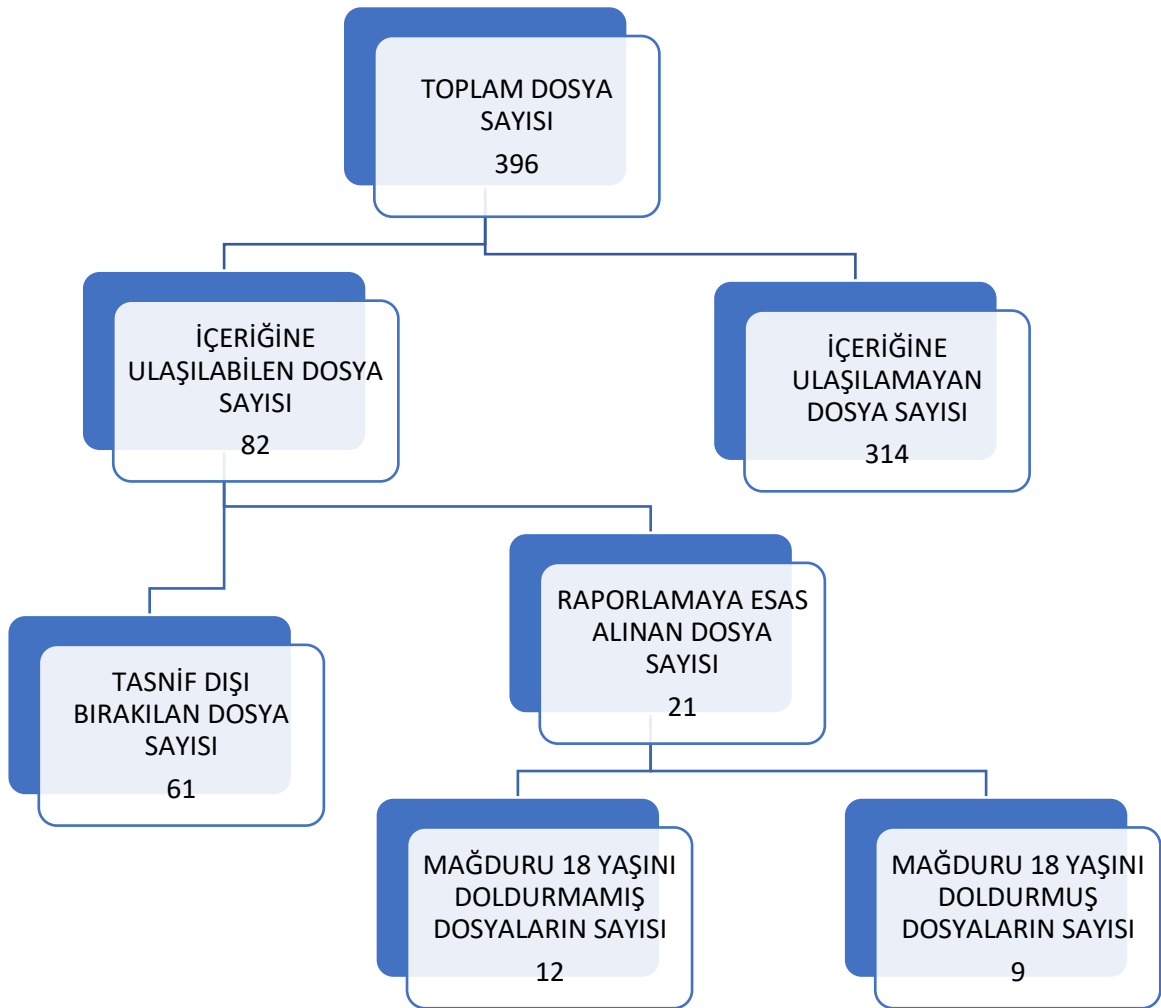
Adana'da biri Çocuk olmak üzere toplam 15 Ağır Ceza Mahkemesi bulunmakta olup Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi dışında kalan 5 mahkemeden toplamda 82 tane dosya toplanmış, 10 Mahkemeden ise hiçbir veri alınamamıştır.

3. DOSYALARA İLİŞKİN TASNİF KRİTERLERİ

Şiddetin diğer bir biçimi olarak cinsel şiddeti toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı olarak incelemek amacıyla dosyalar toplanırken bazı kriterler uygulanmıştır. Genel olarak çalışmalarımızın konusunu oluşturan erkekler tarafından kadınlara ve çocuklara yöneltilen cinsel şiddet vakaları incelemeye alınmıştır. Zamansal olarak suç tarihi 2020-2021 tarihleri olarak belirlenmiş bu nedenle yargılaması bu tarihler arasında devam eden, bu tarihler arasında sonlanan fiiller inceleme kapsamına alınmamıştır. Çocuğun cinsel istismarı olarak yapılan görevlendirmeler dosya toplama aşamasında kapsam dışı bırakılmış olmasına rağmen cinsel saldırı/cinsel istismar adıyla yapılan görevlendirmelere ilişkin verilere de raporumuzda yer verilmiştir. İstismar dosyalarında ise mağduru kız çocuğu olan dosyalar değerlendirmeye alınmıştır.

4. İÇERİĞİNE ULAŞILAN DOSYALARIN İNCELENMESİ

İçeriğine ulaşılan toplamda 82 dosya bulunmaktadır. Bu dosyalardan 31'i suç tarihi 2020 öncesi olduğundan zaman kriteri nedeniyle incelemeye alınmamıştır. Dosyalardan 1'i doğrudan yargılamaya ilişkin olmayıp rapor konusu suça ilişkin tazminat davası olduğundan kapsam dışı bırakılmıştır. Toplanan 14 dosyanın henüz derdest olması ve içeriğinde mağdur beyanlarının yer almaması nedeniyle bu dosyalar kapsam dışı bırakılmıştır (Derdest olup kapsam dışı bırakılan dosyalardan 6'sında mağdur suç tarihi itibarıyla 18 yaşını doldurmamış olup 8'inde mağdur 18 yaşını doldurmuştur). Değerlendirmeye alınmayan 10 dosyanın mağduru erkektir (Bu dosyaların mağdurlardan 3'ü yetişkin ve 7'si çocuktur. Mağdur yetişkin erkeklerin tamamının ve mağdur 7 çocuktan birinin zihinsel engel tanısı bulunduğu dosya kapsamından anlaşılmıştır).

5. TASNİF DIŞI DOSYALARIN İNCELENMESİ

(61 DOSYA)

Ulaşılan 82 dosyanın 61'i tasnif dışı bırakılmıştır. Tasnif dışı olarak ayrılan dosyaların incelenmesinde dosyalardan 1'inin beraat kararı nedeniyle haksız gözaltı/tutuklamaya ilişkin tazminat davası olduğu görölmüőtür. Derdest olan 14 dosyada ise mağdurun bulunamaması dolayısıyla beyanlarının alınamaması, yargılamanın henüz baőlamıő olması, Covid-19 pandemisi, deprem gibi yargılama sürecini etkileyen dıő nedenlerden ötürü taraf teőkilinin saėlanamamıő olması, dosyanın henüz karara çıkmamıő olması gibi nedenlerle inceleme yapılamamıőtır.

Mağduru erkek olduğu için tasnif dışı bırakılan 10 dosyanın incelenmesinde ise yetişkin erkek mağdurların çoğunlukla engelli olduğu görölmektedir. Mağdur erkek çocuklar ise baőka bir çalıőmanın konusu olduğundan bu rapor kapsamına alınmamıştır.

6. KRİTERLERE UYGUN DOSYALARIN İNCELENMESİ

Raporda yer verilebileceği değerlendirilen dosya sayısı 21'dir. Bu dosyalardaki toplam mağdur sayısı 21, toplam sanık sayısı 31'dir. Mağdurların 12'si çocuktur. Faillerden 28'i sanık 3'ü suça süröklenen çocuktur. Suça süröklenen çocuklar yaşı büyük faillerle birlikte dosyada yer aldığından inceleme dışı bırakılmamıőlardır.

Dosyalar incelenirken mağdur ve sanıkların yaşı, engel durumları, uyrukları, vekillerinin bulunup bulunmadığı, 6284 sayılı Kanun'un uygulamasının olup olmadığı, fail-mağdur yakınlık derecesi, suın şikayete tabi olup olmayıőı, őikayetin varlığı, dosyada yer alan diğer suç tipleri, suçun işlenişine ilişkin gerekçe, suç tarihi, iddianame tarihi, suçun işlendiği yer, iddia makamının esasa ilişkin mütalaası, yerel mahkeme kararı/yaptırımı/gerekçesi, karar tarihi, cezayı arttıran ve azaltan nedenler, HAGB ve erteleme hükümlerinin uygulanması, üst mahkeme kararları, kesinleşme bilgisi, varsa gözaltı ve tutuklama kararları ile bunların süreleri, bilirkiőı raporları, sosyal hizmet uzmanlarının yaklaşımları, Bakanlığın yargılama sürecindeki etkisi gibi yargının tüm aktörlerinin mağdura ve faile yaklaşımları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Raporun açık ve anlaşılır olması amacıyla bilgiler mağdurun yaşı baz alınarak verilmiştir. İncelenen dosyalardaki mağdurların 9'u fiil tarihinde 18 yaşını doldurmuştur. TCK Madde 102 ve devamı uyarınca cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda mağdur bakımından bir ayrıma gidilmiştir. Buna göre 18 yaşından küçük mağdurlar için Cinsel İstismar, Reşit Olmayanla Cinsel İlişki, Cinsel Taciz suçları gündeme gelebilecekken 18 yaşını doldurmuş mağdurlar için Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz suçları gündeme gelebilecektir. Mağdurun yaşına göre ayırım yapılırken aynı suç nitelendirmeleri bir arada değerlendirilebilmiştir.

Mağdurun 18 yaşını doldurmuş olup olmaması fiilin nitelendirmesini etkilediğinden bu şekilde bir ayırım yapılması uygun görülmüştür.

6. 1. 18 YAŞINI DOLDURMUŞ MAĞDURLARA İLİŞKİN BİLGİLER

Bu kapsamda toplam 9 adet dosya değerlendirilmiştir.

a) Mağdurlara ilişkin genel bilgiler

Mağdurlar ile ilgili değerlendirme yapılırken mağdurların yaşı, engel durumları, uyuşu, vekili bulunup bulunmaması değerlendirilmiştir. 18 yaşını doldurmuş mağdurlar açısından bakıldığında mağdurların yaş ortalaması 38'dir. Mağdurlar arasında yaşı en fazla olan 62 yaşında olup en az olan ise 21 yaşındadır.

Mağdurlardan biri yabancı uyruklu olup, bir mağdurun da hafif zekâ geriliği tanısı olduğu dosya kapsamından anlaşılmaktadır. Diğer mağdurlar hakkında dosya içerisinde herhangi bir veri bulunmamaktadır.

Mağdurların sadece 2'sine avukat ataması yapılmış olup 7'si vekil ile temsil edilmemiştir.

b) Sanıklara ilişkin genel bilgiler

Sanıklar ile ilgili değerlendirme yapılırken sanıkların yaşı, engel durumları, uyuşu, müdafileri bulunup bulunmaması değerlendirilmiştir. 9 mağdurun olduğu dosyada 11 sanık bulunmaktadır. Sanıkların yaş ortalaması 43'tür. Sanıkların en yaşlısı 64 yaşında, en küçüğü 21 yaşındadır.

Bu dosyalardaki sanıkların tamamı TC vatandaşı olup sanıkların engel durumlarına ilişkin dosyada herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Sanıkların tamamı yargılama sırasında en az bir müdafii ile temsil edilmiştir.

c) Suçun işlenişine ilişkin genel bilgiler

Dosyada yer alan fiillerin nitelendirilmesi incelendiğinde; 7 fail hakkında nitelikli cinsel saldırı suçundan, 1 fail hakkında nitelikli cinsel saldırıya yardım etme suçundan, 1 fail hakkında sarkıntılık suretiyle cinsel saldırı suçundan, 2 fail hakkında basit cinsel saldırı suçundan cezalandırılmak üzere iddianame düzenlendiği görülmektedir.

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların yanında 1 dosyada nitelikli konut dokunulmazlığının ihlali, 2 dosyada kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, 1 dosyada ise basit yaralama ve şantaj suçlarından da ayrıca cezalandırma talebinde bulunulmuştur.

Failler suçu işlerken herhangi bir araç kullanmamışlardır. Sadece 1 dosyada fail, mağduru korkutmak ve cinsel birliktelik yaşamak için korkutma amacıyla bıçak kullanmıştır.

Sanık-mağdur yakınlık derecesine bakıldığında; sanıklardan 1'inin mağdurun arkadaşı, 2'sinin mağdurun partneri, 1'inin resmi nikahlı eşi, 2'sinin komşusu, 1'inin de mağdurun işvereni olduğu görülmektedir. Sanıklardan 4'ü mağdurla herhangi bir ilişkisi olmayan üçüncü şahıslardır.

Fiilin meydana geldiği yere bakıldığında suçun; 1 dosyada mağdurun konutunda, 1 dosyada mağdurun iş yerinde, 1 dosyada sanığın konutunda, 1 dosyada ortak konutta, 3 dosyada sanıkla bağlantılı üçüncü şahısların konutunda, 1 dosyada kamuya açık bir alanda, 1 dosyada ise sanığın aracında gerçekleştiği görülmüştür.

d) Yargı sürecine ilişkin genel bilgiler

Yargılamaya konu fiillere ilişkin iddianamede yer alan suç nitelendirmelerinin 3'ü şikâyeteye tabi iken, 8'i şikâyeteye tabi değildir. Mağdurlardan 1'i sanıklardan 1'i için şikâyetçi değilken 1 mağdur da kovuşturma aşamasında şikâyetinden vazgeçmiştir. Diğer 9 dosyada mağdurların şikâyetleri devam etmektedir.

Fiil tarihi ile iddianame tarihi arasında geçen sürelelere bakıldığında 3 dosyada 1 aydan kısa sürede, 3 dosyada 1 aydan fazla 6 aydan az sürede, 2 dosyada 6 aydan fazla 1 yıldan az sürede, 1 dosyada ise 1 yıldan fazla sürede iddianame düzenlenmiştir.

İddianame ve kararın kesinleşme tarihi arasında geçen süre açısından dosyalar incelendiğinde 6 dosyanın kesinleştiği görülmektedir. Kesinleşen 6 dosyada iddianame tarihi ile kesinleşme tarihi arasında geçen süre 4 dosyada 1 yıl ve daha fazla (en fazla 1 yıl 2 ay), 2 dosyada 1 yıldan daha azdır. Kesinleşme bilgisi bulunmayan 3 dosyada iddianame tarihi ile yerel mahkeme kararı arasında geçen süre değerlendirilmiştir. İddianame tarihi ile yerel mahkeme kararı arasında geçen süre 2 dosyadan 1 yıldan fazla, 1 dosyada ise 1 yıldan azdır.

Dosyaların hiçbirinde 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin bilgi bulunmamaktadır. 8 dosyada Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na ihbarda bulunulmamıştır. İhbarda bulunulan 1 dosyada

Bakanlık'ın katılma talebi bulunmakta olup nihai karar Bakanlık tarafından istinaf edilmiştir. Katılma talebi olan dosyada Bakanlık, herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

İncelenen dosyaların 6'sında herhangi bir bilirkişi raporu bulunmamaktadır. 1 dosyada rapordan bahsedilmişse de raporun içeriğine ilişkin hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Rapor bulunan 1 dosya mağdurun beden muayenesinde herhangi bir bulguya rastlanılmamış olup, aynı mağdura ilişkin hafif zeka geriliği olduğuna dair rapor bulunmaktadır. 1 dosyada ise mağdurun beden muayenesinde hymende eski yırtık olduğu belirtilmiştir.

Dosyalardan anlaşıldığı üzere mağdurların 18 yaşını doldurmuş olmaları nedeniyle beyanları alınırken yargılama sırasında Sosyal Hizmet Uzmanı hazır bulundurulmamıştır.

Suçun işlenişine ilişkin gerekçelere bakıldığında 3 dosyada mağdurun rızası olduğu iddia edilmektedir. 1 dosyada sanık alacak-verecek ilişkisinden dolayı mağdurun iftira attığı yönünde beyanda bulunmuştur. 2 dosyada mağdur, alkollü olmasından kaynaklı olarak failin bu durumu kullandığını ifade etmiştir. 1 dosyada ise mağdur, daha önce cinsel yönden istismar edildiğinin fail tarafından bilinmesi nedeniyle şantaj yoluyla failin bu suçu işlediğini beyan etmiştir.

İncelenen dosyalarda 4 sanık hakkında gözaltı kararı, 3 sanık hakkında tutuklama kararı verilmiştir. Sanıklardan birinin tutukluluk hali hükümle birlikte devam etmektedir.

e) Kovuşturma sürecinin sona ermesine ilişkin bilgiler

İncelenen 9 dosyada mahkeme savcısının mütalaaları da değerlendirmeye alınmıştır. Savcı, esas hakkındaki mütalaalarında 4 dosyada Mahkumiyet, 1 dosyada Düşme, 4 dosyada ise Beraat kararı verilmesi yönünde mütalaa vermiştir. Mahkemece 1 dosyada Düşme, 6 dosyada Beraat, 2 dosyada ise Mahkumiyet kararı verilmiştir. Genel olarak mütalaaaya uygun karar verilse de 2 dosyada Mahkumiyet yönündeki mütalaaaya aykırı olarak Beraat kararı verilmiştir.

Mahkumiyet kararı verilen 2 dosyada, cezanın sanığın geleceği üzerindeki olası etkisi değerlendirilerek 1/6 oranında takdiri indirim uygulanmıştır. Bu dosyalarda haksız tahrik hükümleri uygulanmamıştır.

Mahkumiyet kararı verilen dosyalardan 1'inde sonuç ceza 1 Yıl 8 Ay hapis cezası olup bu dosyada HAGB uygulanmıştır. Mahkumiyet kararı verilen diğer dosyada ise sonuç ceza 15 Yıl hapis cezası olup bu dosyada HAGB ya da Erteleme hükümlerinin uygulanmasına olanak bulunmamaktadır.

Beraat kararları değerlendirildiğinde “yüklenen suçun sanık tarafından i lendiğinin sabit olmaması” (CMK 223/2-e) Beraat kararlarına gerekçe olarak gösterilmiştir.

Yargılama sırasında sanığın ölümü nedeniyle 1 dosyada D  me kararı verilmiştir.

1 dosyada kanun yoluna başvuruya ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. 8 dosyanın 1’i HAGB uygulaması olduğundan itiraza tabidir ve itiraz yoluna gidilmiştir. İtirazın reddi ile karar kesinle mi tir. 1 dosyada önce istinaf kanun yolu sonra temyiz kanun yolu i letilmi  ve istinaf başvurusunun esastan reddi sonrası Yargıtay’da onama ile karar kesinle mi tir. 4 dosyada istinaf kanun yoluna gidilmeden karar kesinle mi tir. 3 dosyada ise istinaf kanun yoluna gidilmiştir ve dosyalar henüz istinafta derdesttir.

6. 2. 18 YAŞINDAN KÜÇÜK MAĞDURLARA İLİŞKİN BİLGİLER

Bu kapsamda toplamda 12 adet dosya değerlendirilmiştir.

a) Mağdurlara ilişkin genel bilgiler

Mağdurlar ile ilgili değerlendirme yapılırken mağdurların yaşı, engel durumları, uyuğu, vekili bulunup bulunmaması değerlendirilmiştir. 18 yaşından küçük mağdurlar açısından bakıldığında mağdurların yaş ortalaması 14'tür.

Mağdurlar arasında yaşı en fazla olan 16 yaşında olup en az olan ise 7 yaşındadır. Mağdurlar arasında yabancı uyruklu biri bulunmamakta olup mağdurlardan birinin sınır zekada olduğuna engel raporu bulunmaktadır.

Mağdurların hepsi yargılama sırasında en az bir vekil ile temsil edilmiştir.

b) Sanıklara ilişkin genel bilgiler

Sanıklar ile ilgili değerlendirme yapılırken sanıkların yaşı, engel durumları, uyuğu, müdafileri bulunup bulunmaması değerlendirilmiştir. 12 mağdurun olduğu dosyada 3 SSÇ, 17 sanık bulunmaktadır. Sanıkların yaş ortalaması 35'tir. Sanıkların en yaşlısı 77 yaşında, en küçüğü 15 yaşındadır.

Bu dosyalardaki sanıkların tamamı T.C. vatandaşı olup sanıkların engel durumlarına ilişkin dosyada herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Sanıkların tamamı yargılama sırasında en az bir müdafii ile temsil edilmiştir.

c) Suçun işlenişine ilişkin genel bilgiler

Dosyada yer alan fillerin nitelendirilmesi incelendiğinde; 9 fail hakkında çocuğun nitelikli cinsel istismarı suçundan, 4 fail hakkında çocuğun nitelikli cinsel istismarına yardım etme suçundan, 5 fail hakkında çocuğun cinsel istismarının basit hali suçundan, 2 fail hakkında 12 yaşından küçük çocuğun cinsel istismarı suçundan cezalandırılmak üzere iddianame düzenlendiği görülmektedir.

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçların yanında 1 dosyada nitelikli konut dokunulmazlığının ihlali, 10 dosyada kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, 1 dosyada özel hayatın gizliliğini ihlal, müstehcen yayınların üretiminde çocukların kullanılması, 1 dosyada çocuklara fuhuş yaptırma, 1 dosyada ise mala zarar verme suçlarından da ayrıca cezalandırma talebinde bulunulmuştur.

İncelenen dosyaların 1'inde fail suçu işlemek amacıyla plastik kelepçeyi araç olarak kullanmıştır, 1 dosyada fail, mağduru korkutmak ve cinsel birliktelik yaşamak için şantaj amacıyla mağdura ait fotoğraf ve videoları kullanmıştır, 1 dosyada mağdur failin kendisine uyuşturucu/uyarıcı madde verildiğini düşünmektedir. İncelenen dosyaların 1'inde fail, mağdur çocuğu şeker vermek suretiyle kandırarak fiili gerçekleştirmiştir.

Suçun işlenişine ilişkin gerekçelere bakıldığında 3 dosyada mağdurun rızası olduğu iddia edilmektedir. 1 dosyada sanık mağdurun yöneticisi konumunda olup mağdur beyanına göre sanık, hiyerarşik üstünlüğünü kullanarak baskıda bulunmuştur. 1 dosyada yaşlı sanık, mağduru torunu olarak gördüğünü bu şekilde öptüğü şeklinde savunmada bulunmuştur. 1 dosyada mağdurun rızası olduğu yönünde savunmada bulunulurken 1 dosyada da gayri resmi evlilik gerekçe olarak gösterilmiştir. Fiillerden birinde sanık, yaşlı küçük mağduru kendisini takip eden biri olduğunu söyleyerek korkutmuş ve hile ile yalnız kalmayı sağlamıştır.

Sanık-mağdur yakınlık derecesine bakıldığında; sanıklardan 3'ünün mağdurun arkadaşı, 2'sinin mağdurun partneri, 1'in nişanlısı, 2'sinin komşusu, 1'inin uzak akrabası, 1'inin babası, 2'sinin annesi, 1'sinin kayın hısımları (kayınvalide), 1'inin de mağdurun işvereni olduğu görülmektedir. Sanıklardan 6'sı mağdurla herhangi bir ilişkisi olmayan üçüncü şahıslardır.

12 dosyanın her birinde en az bir fiil bulunmakta olup bazı dosyalarda birden fazla fiil bulunmaktadır. Bu nedenle fiilin meydana geldiği yerler dosya bazında değil her fiil için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Fiilin meydana geldiği yere bakıldığında suçların; 1'inin mağdurun iş yerinde, 1'inin sanığın iş yerinde, 4'ünün sanığa ait araçta, 5'inin sanığa ait konutta, 1'inin kamuya açık alanda, 1'inin de otelde gerçekleştiği görülmüştür (Sanık, fiil, yer tablosu aşağıda yer almaktadır).

d) Yargı sürecine ilişkin genel bilgiler

Yargılamaya konu fiillere ilişkin iddianamede yer alan suç nitelendirmelerinin hiçbirisi şikâyet tabii değildir. Mağdurlardan 4'ü sanıklardan 7'si için şikâyetçi değilken 3 mağdur da kovuşturma aşamasında 5 sanık hakkında şikâyetinden vazgeçmiştir. Diğer 6 dosyada mağdurların şikâyetleri devam etmektedir (Bir dosyada mağdur 2 sanıktan sadece 1'inden şikâyetçi olmuştur).

Fiil tarihi ile iddianame tarihi arasında geçen sürelelere bakıldığında 6 dosyada 1ay ve daha kısa sürede, 5 dosyada 1 aydan fazla 4 aydan az sürede iddianame düzenlenmiştir. 1 dosyada suç tarihi ve ihbar tarihi bilinmemektedir.

İddianame ve kararın kesinleşme tarihi arasında geçen süre açısından dosyalar incelendiğinde 3 dosyanın kesinleştiği görülmektedir. Kesinleşen 3 dosyada iddianame tarihi ile kesinleşme tarihi arasında geçen süre 2 dosyada 1 yıl ve daha fazla (1 yıl 4 ay, 2 yıl 4 ay), 1 dosyada 1 yıldan daha azdır. Kesinleşme bilgisi bulunmayan 9 dosyada iddianame tarihi ile yerel mahkeme kararı arasında geçen süre değerlendirilmiştir. İddianame tarihi ile yerel mahkeme kararı arasında geçen süre 7 dosyada 1 yıl veya daha az, 2 dosyada ise 1 yıldan fazladır.

Dosyaların hiçbirinde 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin bilgi bulunmamaktadır. Sadece 1 dosyada Yüreğir Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'nün dosya hakkında bilgi alma ve 6284 sayılı Kanun kapsamında eğitim tedbiri uygulanması yönünde resen bir talebi bulunmaktadır. 1 dosyada Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na ihbarda bulunulmamıştır (Konu yargıya intikal ettiğinde mağdur 18 yaşından büyüktür). 1 dosyada ihbara ve katılmaya ilişkin bilgi yoktur. İhbarda bulunulan 10 dosyanın 10'unda katılma talebi sunulmuş ve katılma talebi sunulan dosyaların 4'ünde duruşmalar takip edilmiş, 6 dosyada duruşmalar takip edilmemiştir. Toplam 8 dosyada nihai kararlar istinaf kanun yoluna taşınmıştır. Katılma talebi olan dosyalarda Bakanlık, esasa etki edecek herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

6 dosyada herhangi bir rapor bulunmamaktadır. Dosyalardan birinde mağdurun şikayetini doğrulayan fiziksel muayene raporu ile birlikte mağdurun daha önceden psikiyatri başvurusu olduğuna fakat bu durumun beyanlarını etkilemeyeceğine ilişkin beyan vardır. 1 dosyada ÇÜ Tıp Fakültesi tarafından mağdurun konuşma zorluğu bulunduğu, ruhsal sağlığının iyi olmadığı yönünde verilen raporla birlikte ATK'den alınan ve hymende yırtık olduğunu gösteren fiziksel rapor bulunmaktadır. 1 dosyada kemik yaşının tespiti için rapor aldırılmış ve mağdurun kemik yaşının nüfus kaydıyla tutarlı olduğu belirtilmiştir. Aynı dosyada alınan bir diğer fiziki muayene raporunda hymende herhangi bir yırtık olmadığı ancak yaşı itibarıyla herhangi bir bulguya rastlanılmama ihtimalinin de olduğu belirtilmiştir. 1 dosyada ATK raporu fiili doğrular niteliktedir. Sanığın bu yönde bir iddiası olmamasına ve davanın esasına etki etmeyeceği halde bir dosyada kemik yaşına ilişkin rapor aldırılmıştır. Mağdurlardan biri hakkında 1 dosyada iki rapor aldırılmış olup raporlardan ilkinde mağdurun rızasının geçerli olmadığı ifade edilirken yargılamanın sonuna doğru alınan raporda mağdurun rıza göstermeye ehil olduğu belirtilmiş, dosyada raporlar arasındaki bu çelişki giderilmemiş, ikinci rapor karara esas alınmış ve mağdur vekilinin yeni bir rapor aldırılması yönündeki talebi reddedilmiştir.

Mağdurların 18 yaşını doldurmamış olması nedeniyle 10 dosyada mağdur beyanları Sosyal Hizmet Uzmanı ile birlikte alınmıştır. 1 dosyada mağdur beyanlarına yer verilmediğinden herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. 1 dosyada ise mağdur 18 yaşını doldurduğundan beyanları Sosyal Hizmet Uzmanı

eşliğinde alınmamıştır. 10 dosyanın 7'sinde görev yapan Sosyal Hizmet Uzmanı aynı kişi olup diğer 3 dosyada birbirinden farklıdır.

İncelenen dosyalarda 5 sanık hakkında gözaltı kararı, 5 sanık hakkında tutuklama kararı verilmiştir. Sanıklardan birinin tutukluluk hali hükümle birlikte devam etmektedir. 1 sanık hakkında ise yurt dışına çıkmamak suretiyle adli kontrol tedbiri uygulanmıştır. Diğer sanıklar hakkında herhangi bir koruma tedbirine başvurulmamıştır. Tutukluluk süresi sanıklar açısından ortalama 4,5 aydır.

e) Kovuşturma sürecinin sona ermesine ilişkin bilgiler

İncelenen 12 dosyada mahkeme savcısının mütalaaları da değerlendirmeye alınmıştır. Savcılar, esas hakkındaki mütalaalarında 5 sanık hakkında Mahkûmiyet, 2 sanık hakkında Düşme, 13 sanık hakkında ise Beraat kararı verilmesi yönünde mütalaa vermiştir. Mahkemelerce 2 sanık hakkında Düşme, 13 sanık hakkında Beraat, 4 sanık hakkında Mahkûmiyet kararı verilmiştir. Dosyalarda mütalaaaya uygun karar verilmiştir.

Mahkûmiyet kararı verilen 3 dosyada, cezanın sanığın geleceği üzerindeki olası etkisi, geçmişi, duruşmadaki hal ve tavırları değerlendirilerek 1/6 oranında takdiri indirim uygulanmıştır. Bu dosyalarda haksız tahrik hükümleri uygulanmamıştır.

Mahkûmiyet kararı verilen dosyalardan 1'inde HAGB uygulanmıştır. Mahkûmiyet kararı verilen diğer dosyalarda ise HAGB ya da Erteleme hükümlerinin uygulanmasına olanak bulunmamaktadır.

Beraat kararları değerlendirildiğinde "yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması" (CMK 223/2-e) Beraat kararlarına gerekçe olarak gösterilmiştir.

Kovuşturma aşamasında suçun niteliğinin değişmesi ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki suçundan yargılamaya devam edilmesi, bu suçun takibinin şikâyet tabi olması ve mağdurun şikâyetinin bulunmaması nedeniyle 2 dosyada Düşme kararı verilmiştir.

12 dosyanın 1'i HAGB uygulaması olduğundan itiraza tabidir ve itiraz yoluna gidilmiştir. İtirazın reddi ile karar kesinleşmiştir. 8 dosyada istinaf başvurusu bulunmakta olup dosyalar istinafta derdesttir. 1 dosyada karar istinaf başvurusu sonucunda kesinleşmiştir. 1 dosyada istinaf kanun yoluna gidilmeden karar kesinleşmiştir. 1 dosyada kanun yoluna başvuruya ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

7. DEĞERLENDİRME

Raporumuz hazırlanırken kasten öldürme ve kasten yaralama raporlarına benzer başlıklar altında inceleme yapılmıştır. Fiilin meydana geldiği yer, fiilde kullanılan araç, gerekçe, mağdur ve sanıkların yaşı, uyuşu, engel durumu, avukatının bulunup bulunmaması, fail-mağdur yakınlık derecesi, yargılama süresi, nihai karar, yaptırım, uygulanan hükümler gibi konuların yanında bu raporumuzda ayrıca mütalaalara, bilirkişi raporlarına, sosyal çalışma görevlilerine ilişkin gözlemlerimize de yer verilmiştir. Yukarıda sayısal olarak verilen bilgilere ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

18 yaşından küçük mağdurlar açısından en çok karşılaşılan suç tipi çocuğun cinsel istismarı suçudur. Bu vakaların çoğunda yargılama sonuna doğru suçun vasfının değişerek reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan yargılamaya devam edildiği görülmektedir. 18 yaşını doldurmuş mağdurlar açısından ise karşımıza en çok çıkan suç tipi cinsel saldırı suçudur. Bu noktada cinsel taciz suçunun mağdurlar tarafından genellikle yargıya taşınmadığı şeklinde yorum yapılabilir.

Suçun öğrenilmesi ve iddianame düzenlenmesi arasında geçen süre, diğer suç tiplerine göre cinsel suçlarda daha kısadır. İddianamelerdeki savcı görüşlerinin mahkemeye nazaran daha temelli ve ayrıntılı olduğu görülmektedir. İddianame ile nihai kararın verilmesi arasında geçen süre de diğer suç tiplerine göre kısa olarak değerlendirilebilir. İncelenen dosyalarımız yakın tarihli olduğundan dosyaların bir kısmının henüz istinaf aşamasında olması kabul edilebilir bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile birlikte en çok kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun işlendiği dosyalar kapsamından anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra kimi zaman basit yaralama ve şantaj gibi suçlar da dosya kapsamında yer almaktadır.

Suçun işlendiği yere bakıldığında, çoğu dosyada fiilin meydana geldiği yerin sanıkla doğrudan ya da dolaylı ilişkisinin olduğu görülmektedir. Örneğin X dosyada sanığın konutunda olmakla birlikte diğer dosyalarda sanığın bir yakının konutu, aracı gibi sanıkla bağlantılı yerlerde fiil gerçekleşmiştir. Kamuya açık alanlarda mağdura yönelen cinsel suçların da sayısının fazla olduğu incelemelerimiz neticesinde ulaştığımız sonuçlardan biridir.

Dosyaların hiçbirinde haksız tahrik hükümleri uygulanmamıştır. Mahkumiyet kararı verilen 5 dosyanın 5'inde 1/6 oranında takdiri indirim uygulanmıştır. Gerekçeler genellikle "sanığın geleceği üzerindeki olası etkisi ve yargılama sürecindeki davranışları"dır. İndirim nedenleri hiçbir dosyada somut ve gerekçeli bir şekilde açıklanmamıştır.

Genel olarak İddia makamının esas hakkındaki mütalaalarına uygun olarak karar verilmişse de mahkemelerce savcının cezalandırma talep ettiği 4 dosyada mütalaaya aykırı olarak Beraat kararı verildiği görülmektedir. Diğer dosyalarda ise mütalaaya uygun karar verilmiştir. Görüldüğü üzere savcının suçun sanık tarafından işlendiğine ikna olduğu dosyalar da bulunmakta olup mahkeme heyeti cezasızlık yoluna gitmiştir.

Sadece 2 dosyada HAGB uygulanmış olup diğer dosyalarda şartları oluşmadığından uygulanamamıştır. Dosyaların hiçbirinde ertelemeye ilişkin hükümler uygulanmamıştır.

Yargılama sırasında 8 sanık hakkında Gözaltı kararı, 1 sanık hakkında yurt dışına çıkmamak şeklinde adli kontrol kararı, 8 sanık hakkında da tutuklama kararı verilmiştir. Sanıklar yargılama sırasında tahliye edilmişlerdir. Sadece 2 sanığın hükmüyle birlikte tutukluluk hali devam etmiştir. Tutuklulukta geçen süreler kısadır. Cinsel suçlarda kovuşturma aşamasına geçildiğinde koruma tedbirlerinin uygulamasının olmadığı görülmüştür. İncelenen dosyalardaki sanıklardan biri yargılama devam ederken tahliye olmuş ve tahliyesinin ardından mağdura tekrar ulaşmaya çalışmıştır.

2 dosya, HAGB hükümleri uygulanmış olduğundan itiraza tabidir ve sanıkların itirazının reddi ile bu karar kesinleşmiştir. 10 dosya istinaf kanun yolu aşamasında derdest bulunmaktadır. Dosyalardan birinde istinaf ve temyiz kanun yolları işletilmiş ve Yargıtay'da onama ile karar kesinleşmiştir. Diğer dosyalar henüz derdest olduğundan kanun yolunda verilen kararlara ilişkin dosyalarda herhangi bir veri bulunmamaktadır.

İncelenen dosyalar yaş bakımından değerlendirildiğinde yaşı fark etmeksizin herkesin bu suçların mağduru ya da faili olabildiği görülmüştür. Mağdurların engel durumları göz önüne alındığında mahkemeler tarafından bu konuya dikkat edilmediği görülmektedir. Sanıklar açısından inceleme kapsamındaki dosyalarda ve zaman bakımından ayrıştırılan dosyalarda çokça zihinsel engelli sanık olduğu ve yargılama sonucunda bu sanıklar hakkında Ceza Verilmesine Yer olmadığı kararı verildiği görülmektedir. Bu durum göstermektedir ki zihinsel engelli sanıklar açısından devlet tarafından yeterli ve gerekli rehabilitasyon yükümlülükleri yerine getirilmemiştir.

Fail-mağdur yakınlık derecesi değerlendirildiğinde, cinsel şiddetin mağdurun içinde bulunduğu ortamda yer alan herkes tarafından bu suçun işlendiği görülmüştür. Komşu, üçüncü şahıs, eş, partner, aile bireyleri gibi farklı yakınlık derecelerindeki kişiler bu suçların faili olabilmektedir. Örneğin bir dosyada sanık anne ve anne ile ilişkisi bulunan, mağdurla hiçbir bağı olmayan 2 şahıstır. Bu dosyada, yaşı küçük mağdura karşı suçun işlenmesinde annenin de rolü olduğundan dosya inceleme kapsamından

ıkarılmamıştır. Bahsi geçen dosyada beraat kararı verilmiştir. Gerekçesi ise mağdurun yargılama sırasında beyanlarını değiştirmesi, mağdurun anne babasının boşanmış olmaları nedeniyle mağdurun iftira atıyor olabileceği yönünde mahkemede kanaat oluşturması olarak belirtilmiştir. Bir dosyada ise sanıklar mağdurun nişanlandığı kişi, anne-babası ve mağdurun nişanlısı olduğu iddia edilen kişinin annesidir. Dosya, ocuk yaşta evlendirilmeye ilişkindir. Mahkemece bu dosyada cinsel ilişki gerçekleşmediği gerekçesiyle sanıklara beraat kararı verilmiştir. Fiil kurum ihbarı neticesinde yargıya intikal etmiştir. Mahkemece trene ilişkin görüntü ve videolar zmlendirilmiş, törenin evlilik değil nişanlılık olduğu kabul edilerek ailenin herhangi bir kusurlu davranışı olmadığı kabul edilmiştir. Söz konusu dosyada alınan bilirkişi raporunda, mağdurun yaşı itibarıyla herhangi bir bulguya rastlanılamayabileceği de mütalaa edildiği halde mahkemece bu durum dikkate alınmamıştır.

Yaşı küçük mağdurların evlendirilmesine ilişkin fiillerin yargılamalarını içeren dosyaların çoğunun zaman kriteri açısından tasnif dışı bırakılmış olmaları nedeniyle rapor kapsamına alınamamış olsalar da yabancı uyruklu (zellikle Suriye uyruklu) mağdur ve faillerin yer aldığı dosyalarda sanıklar hakkında hata hükümleri uygulanmış ve yaşta hataya düştükleri gerekçesiyle suç vasfının değişerek Reşit Olmayanla Cinsel İlişki'ye dönüştüğü kabul edilmiş, şikayet yokluğu nedeniyle Düşme kararı verilmiştir. Dosyaların tamamında bilirkişi raporlarında mağdurların nüfus yaşının kemik yaşıyla uyumlu olduğu belirtilmişse de mahkemelerce bu raporlara itibar edilmemiş yine de sanıklar hakkında düşme kararı verilmiştir. Mağdurlar, sanıklar ve aileleri genel olarak fiillerinin meşru olduğunu, bunun suç olmadığını ifade etmişlerdir.

18 yaşını doldurmuş olan mağdurlara mahkemece vekil ataması yapılmadığı görülmektedir. Mağdurlar, yargılama sırasında yalnız bırakılmışlardır. 18 yaşından küçük mağdurlar açısından bakıldığında CMK gereğince Baro'dan vekil tayin edilmiştir. Yine Bakanlık'ın 18 yaşını dolduran mağdurların yer aldığı dosyalara katılmadığı, bu dosyalarda Bakanlık'a ihbarda bulunulmadığı görülmektedir. 18 yaşından küçük mağdurların neredeyse tamamında Bakanlık'a ihbarda bulunularak Bakanlık'ın dosyaya katılımı sağlanmıştır. Bakanlık, dosyalarda katılan sıfatını elde etse de ya duruşmaları takip etmemiş ya da duruşmalarda yargılamaya yönelik esaslı bir beyanda bulunmamışlardır. Ayrıca mevzuat gereği katılma hakkı bulunan Bakanlık lehine, mahkumiyetle sonuçlanan her dosyada karşı vekalet ücretine hükmedilmiş olması da ayrı bir tartışma konusudur.

İncelenen vakalarda mağdurun alkollü olup olmaması, rızasının bulunup bulunmadığı, herhangi bir hareketinin rıza anlamına gelip gelmeyeceği sıkça tartışılmıştır. Bizim görüşümüze göre cinsel ilişkiye yönelik rızanın açık ve kesin olması gerekmektedir ve şiddete maruz kalan kadın rızasını dilediği zaman geri alabilmektedir. Buna rağmen mahkemelerce rıza konusu, maruz kalanın beyanından ziyade sanık

anlatımlarıyla değerlendirilmiştir. Örneğin, bir dosyada mağdura yönelen iki cinsel eylem bulunmaktadır. Mağdur, bir sanık açısından rızası bulunduğunu, ilişkiyi kendisinin istediğini fakat diğer sanığa rıza göstermediğini, sanığın istismarda bulunduğunu ifade etmiştir. Bu dosyada sanıklardan biri yargılama sırasında beyan değiştirmiş ve mağdurun diğer sanıkla da ilişki yaşamak istediğini söylediği yönünde beyanda bulunmuştur. Mağdur hakkında biri Adana Ekrem Tok Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nden diğeri ATK'den alınan rapor bulunmaktadır. Yargılamanın başında alınan ilk raporda mağdurun hafif zeka geriliğinin bulunduğu ve rızasının geçerli olmadığı yönünde görüş bildirilmiş olup ikinci raporda ise mağdurun rızasına etki edecek herhangi bir durum olmadığı belirtilmiştir. Dosyadaki çelişkili beyana ve raporlar arasındaki çelişkiye rağmen bu çelişki giderilmeyerek sanıklardan biri hakkında şikayet yokluğu nedeniyle düşme, diğer sanık hakkında ise reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan alt sınırdan mahkumiyet kararı verilmiştir. Bu dosyada mağdur vekilinin yeni bir rapor alınması yönündeki talebi reddedilmiştir.

Bir dosyada mağdur aynı zamanda sanık olarak yer almaktadır. Cinsel saldırıda bulunan sanığa karşı kendini savunmak zorunda kalan mağdur, kasten öldürmeye teşebbüs suçundan yargılanmış ve sonuçta mahkumiyetine karar verilmiştir. Mağdurun, yargılama sırasında ve sonrasında tutukluluk hali devam etmiştir. Bu dosyada ceza alan sanık hakkında ise alt sınırdan ceza verilmiş ve hakkında HAGB hükümleri uygulanmıştır. Mahkemece kasten yaralama, meşru müdafaa gibi hususlar değerlendirilmeden mağdur kadın doğrudan kasten öldürmeye teşebbüs suçundan hüküm giymiştir.

Cinsel suçlarda göze çarpan bir diğer husus ise olayın sıklıkla üzerinin kapatılmaya çalışılması, cinsiyet fark etmeksizin sanığın olaya tanık olan, olaydan haberdar olan kişiler tarafından korunmasıdır. Bir dosyada mağdur kadının beyanlarının karşısında sanığın annesi sanığın olay saatinde kendi yanında bulunduğu dair beyanda bulunmuştur. Bu vakada olay anında mağdur kadın polisi aramış ve yargıya bu şekilde intikal etmiştir. Tanık annenin beyanlarına dayanılarak sanık hakkında beraat kararı verilmiştir.

Dosyalardan birinde mağdur ve sanık karı kocadır. Bu dosyada daha sonra mağdur kadın şikayetinden vazgeçmişse de mahkemece olayda bıçak kullanıldığı ve bu da fiili nitelikli hale soktuğu gerekçesiyle şikâyetten vazgeçmeyi dikkate almamıştır. Yargılama sonucunda sanık tutuklanmıştır ve hakkında hapis cezasına karar verilmiştir. Aynı dosyada, mahkeme başkanı hükümle birlikte tutukluluk halinin devamına ilişkin karara muhalif kalmıştır. Gerekçe olarak ise aslolanın tutuksuz yargılama olduğunu, mağdur ve sanığın aynı evde yaşamaya devam ettiğini, tutuklamanın hayatlarını olumsuz etkileyeceğini ileri sürmüştür.

Mağdurun yöneticisi tarafından cinsel şiddete maruz kaldığı dosyada mağdurun stajının yanmasından korktuğu için daha erken tarihte şikayette bulunmadığını ifade etmesi üzerine sanık müdafi

“staj mı daha önemli cinsel dokunulmazlık mı” şeklinde savunma yapmıştır. Tanıklar sanığı koruma eğilimi göstermiş ve bu yönde beyanda bulunmuşlardır. Mağdur şikayette bulunmadan önce mağdura sanık tarafından aynı eylemlere maruz kaldığını beyan eden tanık dahi mahkemede aksi yönde beyanda bulunmuştur. Mağdurun iş yerine kek getiriyor olması dahi uzun uzun tartışılmış, mağdurun iş yerinde neden bağırmadığı da tartışma konusu olmuştur. Buna rağmen mahkemece hiçbir indirim uygulanmaksızın sanık hakkında basit cinsel saldırı suçundan hapis cezasına karar verilmiştir.

İddianameyi düzenleyen savcılardan biri bir dosyada mağdurun alkollü olmasını “karşı koyacak durumda olmama” şeklinde değerlendirmiş, sanığın rızaya ilişkin savunmalarına itibar etmemiş ve sanığın cezalandırılması istemiyle iddianame düzenlemiştir.

Bir dosyada mağdur 21 yaşında olup %50 mental retardasyonu olduğuna dair raporu bulunmaktadır. Bu dosyada mahkeme mağdur lehine olan beyanları değerlendirmemiş, sanığın istikrarlı beyanlarını yeterli görürken mağdurun beyanına aynı şekilde yaklaşmamıştır. Dosyada, mağdur aleyhine olan tanık beyanları davanın esasına etkili olmaktan çok mağduru suçlayıcı yönde verilmiştir. Bir yandanda mahkemece, mağdurun sanığın yanına neden gelip gitmeye devam ettiği, tepki gösterebilecekken neden göstermediği ısrarlı şekilde sorulmuş ve sonuç olarak, şiddete maruz kalan kimsenin bu davranışlarının hayatın olağan akışına aykırı olduğu şeklinde değerlendirmede bulunulmuştur. Hatta mahkeme heyeti, mağdurun ses tonunu yüksek bulup saldırı esnasında yardım isteseydi sesi her yerden duyulurdu diye bir yorumda bulunulmuştur. Bilirkişi raporlarına yansıyan ve sanığa ait olan DNA örneklerini de rıza ile açıklamıştır. Mağdur yaşadığı olayların etkisiyle ağlama ve sinir krizleri geçirdiğinden ilk celsede beyanı alınamamış olup ikinci celsede AGO’da beyanları alınmıştır. Bu dosyada mütalaaya aykırı olarak sanıklar hakkında beraat kararı verilmiştir.

Beraat kararı verilen dosyalardan birinde mağdurun önceden rıza ile birlikte olması, evlenme hususunda ilişkiyi koz olarak kullanma ihtimalinin bulunması, bu nedenle şikayet yapılmış olabileceği gibi yorumlarla sanığın suçu işlemediği kabul edilmiştir. Ayrıca yargılamaya konu olayın araç içerisinde arka koltukta gerçekleşmesi rızaya karine sayılmış mahkemece rıza konusunda şüphenin giderilemediğine ve şüpheden sanığın yararlandırılması gerektiğine karar verilmiştir.

Bir dosyada erken yaşta evlendirme olayı ile ilgili olarak mağdurun annesi mağdur adına sanıktan cinsel istismar fiilini gerçekleştirdiği gerekçesiyle şikayetçi olmuştur. Şikayet üzerine yargılamasına başlanılan olayda evlilik söz konusu olduğundan mağdurun annesi de şüpheli sıfatı almış ve mağdura kayyım atanmıştır. Mağdurun annesi şüpheli sıfatı alınca mağdur ve annesi beyan değiştirmiştir.

Mağdurun yalan söylediği, psikolojisinin bozuk olduğu iddia edilmiştir. Yargılama sonucunda tüm sanıklar hakkında beraat kararı verilmiştir.

Mağdurun yaşının küçük olduğu bir dosyada olay anında şikayet üzerine gelen polisin görevini yapmadığı yönünde dosyada iddialar bulunmaktadır. Çağrı üzerine otele gelen polisin odayı incelemediği, iddiaları değerlendirmede, yeterince inceleme yapmadığı mağdur vekili tarafından iddia edilmektedir. Polisin tanık sıfatıyla alınan beyanlarında mağdurun kaçmaya çalıştığını, koşarak uzaklaştığını ifade etmişse de mağdurun olayı anlatmadığı için işlem yapamadığını ifade etmiştir. Kamera görüntülerine göre mağdur olay yerinden yalın ayak koşarak uzaklaşmıştır. İddianamede her ne kadar böyle bir iftira atmasını gerektirir husumeti yok, beyanlarına itibar edilmeli dense de mahkeme, “sosyal medyada hiç zorla duruyormuş gibi anlaşılmayacak paylaşımlar olduğunu, otele farklı kimlik ibraz ederek girdiğini, ailesinden korktuğu ve çekindiği ve daha önce de evden kaçtığı için bunları uyduruyor olabileceğini” düşünmüştür. Yargılama sırasında tanıklar olayla alakasız bir şekilde dinlenmiş ve olaya ilişkin herhangi bir beyanda bulunamamışlardır. Tanık olarak beyanları alınan otel görevlisinin olay anında mağdurun yardım isteğine “buraya geldiysen ne bekliyordun” gibi karşılık vererek mağduru suçlayıcı ifadelerde bulunduğu mağdur tarafından iddia edilmiştir. Ayrıca tanığın beyanları kamera görüntüleri ve polis memurunun anlatımlarıyla çelişmektedir. Tüm çelişkilere ve dosya kapsamında bulunan görüntülere rağmen sanık hakkında beraat kararı verilmiştir.

Bir dosyada mağdurun cinsel bölgeleri tanımlayıp tanımlayamayacağı hususunun anlaşılması için yaşı küçük mağdurun okulunda cinsel sağlık ve benzeri eğitim verilir verilmediği hususunda okula müzekkere yazılmıştır. Aynı dosyada mağdur çocuğun okulunda rehber öğretmeni ve sınıf öğretmeni olarak görev yapan iki kişi de tanık olarak dinlenmiş ve öğretmenlerin mağduru destekleyici beyanlarının yargılamaya etkisi olmuştur. Bu dosyada sanık yaşlıdır ve mağdura yönelik eyleminin “torunu gibi sevmek ve öpmek” şeklinde olduğunu ifade etmiştir. Mahkeme bu savunmalara itibar etmeyerek sanığın mahkumiyetine karar vermiştir.

Savunmalar genel olarak değerlendirildiğinde sanıkların birçoğunun mağdurların özel hayatlarına ilişkin asılsız beyanda bulundukları gözlemlenmiştir. İki dosyada, olayın oluşuyla hiç ilgisi olmadığı halde sanık savunmasında “mağdurun daha önceden tecavüze uğradığını” beyan etmiştir. Kanaatimizce raporda bir bulguya rastlanması ihtimaline karşı bu savunmalar ezber şekilde duruşmada ifade edilmektedir. Kasten yaralama ve öldürme dosyalarında da sanıkların “erkekliğime laf etti” şeklindeki savunması neredeyse her dosyada karşımıza çıkmaktaydı. Bir benzerini de cinsel suçlarda görmekteyiz. Sanık savunmalarının karşısında mağdurun sanığın ailesine yönelik “fuhuş yapmam için beni ikna etmeye çalışıyorlardı, başkalarına da fuhuş yaptırıyorlardı” şeklinde beyanı olmasına rağmen kovuşturma

aşamasında bu durum hiç değerlendirmeye alınmamış ve mağdurun iddiaları araştırılmamıştır. Bu dosyada mağdur ve diğer tüm taraflar beyan değiştirmiş, iftira olduğunu söyleyerek dosyayı kapatmaya çalışmışlardır.

Bir dosyada aile, mağdur çocuğunun psikolojisinin bozulmaması gerekçesiyle davayı takip etmek istemediklerini, katılma talepleri olmadığını beyan etmiştir. Ailenin yanı sıra Baro tarafından yaşı küçük çocuğa görevlendirilen avukat ise dosyada ailenin aksine beyanda çocuğun üstün yararı gereğince çocuk adına davaya katılma isteminde bulunmuştur. Mahkemece mağdur vekilinin davaya katılma talebi kabul edilmiştir.

Mağdurların bir şekilde şikayetten vazgeçtiği ya da beyan değiştirerek rızası olduğunu ifade ettiği cinsel istismar dosyalarında, suç şikayete tabi olmasa da mahkemece ısrarlı şekilde sanıkların yaşta hataya düştüğünü, mağdurun rızasının olduğunu kabul ederek Reşit Olmayanla Cinsel İlişki suçundan hüküm kurulmakta ya da şikayet yokluğu nedeniyle düşme kararı verilmektedir. Bu da bize, ailenin yanı sıra yargının da kimi durumlarda dosyayı kapatmaya çalıştığını göstermektedir.

Yaşı küçük mağdurların beyanları genellikle AGO'da sosyal çalışma görevlisi eşliğinde alınmıştır. SEGBİS usulü ile beyanların alındığı bu dosyalarda mağdur beyanlarının daha sonra çözümü yapılarak gerekçeli karara yazıldığı görülmüştür. Pedagog, sosyal hizmet uzmanı, psikolog, sosyal çalışmacı gibi isimlerle anılan ve mağdur beyanlarına katılan kişilerin tam olarak hangi işi yaptıkları, uzmanlık alanlarının olup olmadığı, hangi eğitimlerden geçtiği bilinmemektedir. Yargılama sürecinde yeterince etkili değillerdir. Öyle ki bir dosyada mağdurun zihinsel engeline rağmen sosyal çalışmacı tarafından psikolojik ve fiziksel gelişiminin yaşı ile uyumlu olduğu değerlendirilmesinde bulunulmuştur.

Cinsel suçların genel değerlendirmesi yapıldığında herkesin bu suçların faili veya mağduru olabildiği, yaş, uyruk, fiziksel özellik fark etmeksizin bu suçların her yerde işlenebildiği görülmüştür. Her zaman olduğu gibi mağdur suçlayıcı ve ikincil mağduriyet yaratıcı muamelelerle mağdurlar karşı karşıya bırakılmıştır. Bakanlık'ın dosyaya katılması ve takibi pratikte mağdurlar açısından olumlu herhangi bir etkiye neden olmamıştır. Failin tanıdık olduğu (komşu, akraba gibi) durumlarda olayların kapatılmaya çalışıldığı ve özellikle yaşı küçük mağdurların ailelerinin bu yönde eğilimleri olduğu görülmektedir. Sanık hakkında verilen kararların caydırıcı etkisi bulunmamaktadır. Nitekim delillerin toplanması, değerlendirilmesi gibi aşamalarda da koruma tedbirleri yeteri kadarıyla uygulanmamıştır. AGO'larda sosyal çalışmacılar eşliğinde mağdur beyanlarının alınması mağdurun içinde bulunduğu durum açısından yeterli değildir. Çalışmacılar soruları mağdura sorarken herhangi bir süzgeçten geçirmemiş, mahkemeye karşı bir uyarıda ya da öneride bulunmamışlardır. Yargılamaya sürekli aynı kişilerin geliyor olması da adli

sosyal çalışmacıların yetersiz olduğunu göstermektedir. Yargılama nispeten hızlı ilerlemiştir. Zorunlu vekillik halleri dışında mağdurlara kendilerini bir avukat ile temsil ettirebilme hakları hatırlatılmamıştır. Yargılama sırasında mağdura yönelen dil cinsiyetçi, ayrımcı ve sulayıcıdır. Yargı özneleri bu anlamda gelişme kat edememişlerdir. Söz konusu cinsel dokunulmazlık olduğunda mağdurların her hareketinde anlam arandığı da görülmektedir. Tanıklar, sanıklar gibi yargılama sırasında beyanda bulunan kişiler bir şekilde mağdurun şiddeti yaşamadığı ya da yaşadığını hak ettiği yönünde yaklaşım sergilemektedirler.